

Jongeren laten ons zien waar het écht om draait

In aanloop naar de Week van de Mediawijsheid vertellen verschillende netwerkpartners wat gezond schermgebruik voor hen betekent. **Marco de Haas is als jongerenwerker actief bij Dock.** Welke uitdagingen ziet hij dagelijks om zich heen en wat is er volgens hem nodig om jongeren daarbij te helpen?

Marco is als jongerenwerker dagelijks in contact met jongeren, en wat hem telkens weer opvalt: volwassenen onderschatten vaak hoe groot de invloed van social media en digitale technologie is.

"Het gaat allang niet meer alleen over schermtijd. Het gaat over wat jongeren daar ervaren, wat ze zien en hoe ze zich daarbij voelen. Dat bepaalt hun wereldbeeld, hun emoties en soms zelfs hun toekomst."

Concurrentie van een chatbot

Marco ziet nieuwe uitdagingen opduiken. Waar hij vroeger nog kon vertrouwen op zijn fysieke aanwezigheid in de wijk, merkt hij nu dat jongeren steeds vaker hun vragen kwijt kunnen bij kunstmatige intelligentie. "Chatbots zijn er 24/7. Ze antwoorden altijd, zonder oordeel. En dat maakt jongeren afhankelijk – maar vaak op een ongezonde manier. Ze krijgen niet altijd de juiste antwoorden, zeker niet als het gaat om mentale gezondheid."

Het gevaar is volgens hem dat jongeren verdwalen in verkeerde informatie of simpelweg geen mens meer ontmoeten die echt luistert. "En dat is precies waar jongerenwerk een sleutelrol heeft: nabij zijn, luisteren en jongeren de weg wijzen naar de juiste plekken."

Ervaren in plaats van vertellen

Praten over de risico's van sociale media is niet genoeg, vindt Marco. Jongeren moeten het voelen. Hij vergelijkt het met een challenge: "je kunt duizend keer zeggen dat een 24-uurs digitale detox goed voor je is, maar pas als jongeren het zelf ervaren, snappen ze het verschil. Dat gevoel van rust of controle – dat is veel krachtiger dan woorden."

De kracht en pijn van groepsdruk

Waar volwassenen vaak nog denken aan het schoolplein van vroeger, ervaren jongeren nu groepsdruk op een totaal ander niveau. "Tien mensen die je uitlachen op het plein is al heftig," zegt Marco. "Maar stel je voor: duizend onbekenden die je in de comments afkraken. Dat heeft een gigantische impact op je zelfbeeld." Toch wordt er volgens hem nog te weinig écht geluisterd naar hoe jongeren dit beleven.

"We praten vaak óver hen, zonder hen. Terwijl zij zelf precies weten wat er speelt."

Wijsheid boven leeftijd

Wat Marco steeds opnieuw benadrukt, is dat jongeren vaak veel meer weten over de digitale wereld dan volwassenen.

"Soms dansen ze rondjes om ons heen qua kennis. Toch zijn wij geneigd om hen klein te houden, alsof ze het allemaal nog moeten leren. Maar mediawijsheid vraagt dat we anders kijken: niet naar leeftijd of status, maar naar wijsheid. Jongeren kunnen ons daar ontzettend veel in leren."

Doorbreken van patronen

Voor Marco gaat het uiteindelijk om het doorbreken van patronen – bij jongeren, maar net zo goed bij volwassenen. Niet blijven hangen in angst of regels, maar ruimte geven voor co-creatie en nieuwe ervaringen. "Het mooiste wat we kunnen doen, is jongeren zelf eigenaar maken. Geef ze de kans om iets te creëren, iets van zichzelf. Daar zit de energie, daar ontstaat verandering."

